

Mézes Tünde

Egy levelek nélküli fa

Képiség és verbalitás variációi a szövegalapú művészetben

Tézisek

1. A disszertáció nem hipotézisek felállításán és bizonyításán keresztül jut el következtetésekhez. Megragadható állítások helyett előnyben részesíti az érzet szintjén létrejövő válaszokat. Felépítését körköröség jellemzi. Felteszi viszont, hogy ez a beszédmód visz közelebb a tárgyalt téma megértéséhez.
2. A csend fogalma nem feltétlenül kötődik a nyelv elutasításához. Bizonyos szöveggel dolgozó művek képesek a csend elérésére. A nyelv használatától elhatárolódó műtárgyak ellentmondásos módon hangos interpretációt válthatnak ki.
3. A kép és a szöveg közötti „senkiföldje” (Foucault nyomán) az a terület, ahol a tudás létrejön. Nem történik direkt módon közlés, mégis gazdagodik a jelentés. Mivel a szövegalapú vizuális művek kifejezetten közel helyezik egymáshoz a képet és szöveget, alkalmat adnak a kettő közötti terület vizsgálatára.
4. A képi ábrázolás elutasítása nem képes tökéletesen kizárni a vizualitást a képzőművészetből. Ez a törekvés ellentétes eredményt szül: a szöveg nyomán elképzelt kép erősen meghatározza a befogadás folyamatát.
5. Kép és szöveg szintézise a metaforákban, a metaforikus gondolkodásban valósul meg a legtisztább formában. A szöveg metaforikus használata alakíthatja a világ érzékelésének módját, melyben rengeteg potenciál és veszély rejlik.

Absztrakt

A dolgozat képiség és verbalitás határterületeit vizsgálja szövegalapú művészet példáin keresztül. A képi fordulat (W. J. T. Mitchell, 1992.) fogalmából indul ki, tehát abból a feltevésből, hogy kép és szöveg nem különálló területek, hanem egymást átható, egymásra utaló rendszerek: a szöveg lehet képszerű, a kép pedig beszédes. A kutatás nem a két forma oppozícióját igyekszik rögzíteni, nem tételez a kettő között hierarchikus viszonyt, hanem a köztük kialakuló produktív feszültséget elemzi, amely a jelentésképzés egyik felülete lehet. A vizsgálat a „között” problematikájára irányul: arra a bizonytalan, kimondhatatlan és ábrázolhatatlan sávra, amely se vizuális, se nyelvi eszközökkel nem megragadható, mégis tetten érhető a befogadás tapasztalatában.

A kutatás eredménye nem egy átfogó, összefoglaló és rendszerező szöveg, hanem összefűzött példák sora, melyekben kép és szöveg különböző relációkban mutatkozik: szerepet cserél, egymást kiegészíti vagy elutasítja. A vizsgálódás terepe a kortárs szövegalapú képzőművészet, kiemelt fókusszal női alkotókra és szerzőkre. A válogatásba olyan művek kerültek, melyek a szöveget nem használják üzenetük direkt kommunikációjára, hanem vizuális-verbális játékot indítva juttatják el a befogadót a megértéshez vagy annak érzetéhez. Ezen a területen a bizonytalan, átmeneti és tapogatózó kérdésfelvetések éppúgy érvényesek, mint a szilárd állítások.

Tünde Mézes

A tree without leaves

Variations of imagery and verblity in text-based art

Theses

1. The dissertation does not reach conclusions by proposing and proving hypotheses. Instead of making statements, it favors sensous knowledge. Its structure is characterized by circularity. However, it assumes that this mode of discourse brings us closer to understanding the topic under discussion.
2. The concept of silence is not necessarily bound to the rejection of language. Certain works that work with text are capable of achieving silence. Works of art that distance themselves from the use of language can, paradoxically, evoke loud interpretations.
3. The "no man's land" between image and text (following Foucault) is the area where knowledge is formed. There is no direct transmission of information, yet the meaning is enriched. Since text-based visual works place image and text in close proximity to each other, they provide an opportunity to examine the area between the two.
4. Rejection of pictorial representation cannot completely exclude visuality from the visual arts. This endeavor has the opposite effect: the image imagined in response to the text strongly determines the process of reception.
5. The synthesis of image and text is realized in its purest form in metaphors and metaphorical thinking. The metaphorical use of text can shape the way we perceive the world, which holds both enormous potential and danger.

Summary

This paper examines the boundaries between imagery and verbal expression through examples of text-based art. It starts from the concept of the pictorial turn (W. J. T. Mitchell, 1992), i.e., the assumption that images and texts are not separate domains, but rather overlapping, mutually referential systems: texts can be pictorial, and images can be verbal. The research does not seek to establish an opposition between the two forms, nor does it assume a hierarchical relationship, but rather analyzes the productive tension that develops between them, which can be one aspect of the formation of meaning. The study focuses on the problem of “between”: that uncertain, inexpressible, and unrepresentable zone that cannot be grasped by visual or linguistic means, yet can be detected in the experience of reception.

The result of the research is not a comprehensive, summarizing, and systematizing text, but a series of interconnected examples in which images and text appear in different relationships: they switch roles, complement or reject each other. The field of investigation is contemporary text-based visual art, with particular focus on the work of female artists and authors. The selection consists of works that do not use text to convey a direct message, but rather engage the viewer in a visual-verbal game to encourage them to develop their own understanding. In this context, uncertain, transitional and tentative questions are just as valid as solid, concrete statements.